

кожного спортсмена, (фізичної підготовки, харчування, психічний стан), є ключовими елементами для досягнення успіху у цьому бойовому мистецтві.

Перспективи подальшого дослідження у цьому напрямку: проведення довгострокових спостережень за спортсменами, щоб визначити ефективність кожної частини програми навчання Тхеквондо ІТФ на їхній спортивній діяльності та розвитку.

Список використаної літератури:

1. Задорожна О. Р., Бріскін Ю. А., Пітин М. П., Вовк І. В., Пестерніков В. В. Особливості систем відбору спортсменів-кандидатів у національну збірну команду України для участі в Іграх Олімпіад (на прикладі спортивних єдиноборств). Український журнал медицини, біології та спорту. 2020. Том 5, № 5 (27). С. 357363.

2. Коробейнікова Л. Г., Тропін Ю. М., Чорній І. В., Коротя В. В., Совгіря Т. М. Особливості індивідуалізації в єдиноборствах. Єдиноборства. 2023. № 2 (28). С. 61–78.

3. Кузнецова О. Аналіз психологічних особливостей юних тхеквондистів, що впливають на їх достартовий стан. Спортивна наука та здоров'я людини. 2021. № 2(6). С. 132142.

4. Огарь Г. О., Ласиця В. І., Санжаров В. А. Вплив швидкісносилової спрямованості тренування юних тхеквондистів на ефективність ударних дій. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка. 2013. Вип. 112. Т.4. С.177180.

5. Романенко В. В., Тропін Ю. М., Куліда А. О. Аналіз змагальної діяльності кваліфікованих тхеквондистів-юніорів. Єдиноборства. 2021. № 3(21).

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТРЕНЕРА З ВОЛЕЙБОЛУ

Богдана Субота, Аліна Мельник

*Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна*

Анотація. Проведено аналіз науково-методичної літератури щодо особливостей професійної компетентності тренера з волейболу. Вивчено, що рівень професійної компетентності тренера з волейболу, визначає його успішне керівництво командою та досягнення високих результатів у спортивній діяльності.

Ключові слова: тренер; діяльність; знання; підготовка; компетентність.

Вступ. Професійна діяльність тренера, має складну структуру і значні відмінності від інших педагогічних професій, що вимагає високого рівня знань у галузі біологічних і психологічних процесів; володіння засобами, методами і формами педагогічного і тренувального впливу; високої фізичної і технічної підготовленості; розвиненості педагогічних здібностей, сформованості певних

рис і якостей особистості, що в сукупності становлять його професійну компетентність [2; 3].

Компетентність тренера – це сукупність знань, вмінь, навичок, досвіду та особистих якостей, які дозволяють йому успішно виконувати свої професійні обов'язки у сфері тренування та керівництва волейбольною командою [4].

Тренер нової формації повинен уміти перш за все планувати, організовувати і проводити тренувальні заняття з використанням інноваційних технологій, застосовувати на заняттях сучасні засоби й методи фізкультурно-спортивної діяльності, адекватні віковим групам волейболістів, оцінювати ефективність використаних технологій і контролювати якість навчально-тренувального процесу; аналізувати й коректувати свою професійну діяльність [5].

Мета дослідження: вивчити особливості професійної компетентності тренера з волейболу.

Матеріал і методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури.

Результати дослідження та їх обговорення. Вивченням професійної діяльності та компетентності тренера займалися багато авторів [2-6].

У дослідженнях Проценко Г. В. [5] вивчено характеристики інтерперсонального стилю спілкування тренера, як фактору успішності сумісної діяльності у спортивній команді юних волейболісток. Ним доведено залежність успішності сумісної діяльності спортивної команди від інтерактивних компонентів стилю спілкування тренера. Розроблено практичні рекомендації для тренерів дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спрямовані на оптимізацію взаємодії в системі тренер-спортсмен.

У роботі [6] автором досліджено професійну компетентність майбутніх тренерів-викладачів. Визначено компетентність, як сукупність загальних професійних знань і вмінь, що формуються у процесі допрофесійної підготовки з організації та планування професійної діяльності, читання та складання документів, способів розв'язання проблем, використання нових інформаційних технологій у професійній діяльності.

У роботі [2] розглянуті ключові аспекти, такі як роль тренера у психологічній підготовці гравців, використання сучасних методів та технологій для підвищення професійної компетентності, а також важливість постійного самовдосконалення та особистісного розвитку тренера.

Тренер завжди повинен розвиватись, це повинна бути творча людина, яка зможе вигадати та підібрати підхід до будь-якого спортсмена. Важливою є роль тренера у психологічній підготовці гравців. Його завданням є виявлення ефективних стратегій мотивації гравців та підтримки їх психологічного стану під час тренувань та змагань, а також оцінка впливу психологічного клімату в команді на результативність гравців та шляхи його покращення. Використання у своїй діяльності сучасних методів та технологій для підвищення професійної компетентності тренера. Таких як: оцінка ефективності використання відео аналізу, систем відстеження даних та інших технологій у тренувальному процесі; аналіз впливу сучасних методів навчання та технологій на розвиток навичок гравців та підвищення їх результативності. Постійне самовдосконалення та

особистісний розвиток тренера. Визначення впливу особистісних якостей тренера на командну динаміку та результативність гравців [1; 2; 4].

Висновки. Аналіз літературних джерел показав, що важливість постійного самовдосконалення та особистісного розвитку тренера виявляється у здатності тренера адаптуватися до змін у спортивному середовищі, вдосконалювати свої навички та відповідати на виклики сучасного спорту. Самовдосконалення дозволяє тренерам залишатися конкурентоспроможними та досягати високих результатів у своїй професійній діяльності.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку: вивчити особливості професійної підготовленості тренера з волейболу.

Список використаної літератури:

1. Височіна Н. Л. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті: монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 384 с

2. Маріонда І.І., Сивохоп Е.М., Товт В.А. Формування професійно-особистісних компетентностей фахівця фізичної культури у процесі занять фізичною підготовкою і спортом: монографія. Ужгород : Видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2016. 212 с.

3. Мулик В.В., Камаєв О.І. Теорія системності і системний підхід в професійній діяльності тренера: навчально-методичний посібник. Харків, ХДАФК, 2017. 88 с.

4. Павлюк Є. О. Компоненти, критерії та рівні оцінювання професійної компетентності майбутніх тренерів-викладачів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* Зб. наук. пр. Вип. 38. Київ-Вінниця, 2014. С. 377–383.

5. Проценко Г. В. Стиль спілкування тренера як фактор успішності сумісної діяльності у спортивній команді (на прикладі юних волейболісток) : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.01 Олімпійський і професійний спорт. Нац. ун-т фіз. виховання та спорту України. Київ, 2010. 20 с.

6. Чопик Т. В. Інноваційні підходи професійної підготовки майбутнього тренера-викладача в умовах сучасного інформаційного суспільства. Актуальні проблеми розвитку спорту для всіх: досвід, досягнення, тенденції : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 25–27 жовтня 2012 р. Тернопіль, 2012. С. 373–378.

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ У ПЛЯЖНОМУ ВОЛЕЙБОЛІ

Андрій Тарасюк

*Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна*

Анотація. У роботі проведено аналіз вітчизняних та зарубіжних наукових публікацій щодо особливостей ігрових дій у пляжному волейболі.

Ключові слова: пляжний волейбол, тренування, гравець, техніко-тактичні дії.